

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดของการวิจัย	11
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลยุทธ์	17
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนิเวศวิทยา	23
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับนิเวศวัฒนธรรม	27
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	32
แนวคิด หลักการเกี่ยวกับมรดกโลกทางธรรมชาติ	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key – Informants)	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอ	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาปรากฏการณ์นิเวศวิทยาในป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	69
ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาปรากฏการณ์นิเวศวัฒนธรรมในป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในป่าสงวนแห่งชาติ หิโนนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	104
ส่วนที่ 4 นโยบายภาครัฐและเงื่อนไขการเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติของ ป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว	128
ส่วนที่ 5 ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน บริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติ หิโนนามหน่อ เมืองบัวสะพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว	141
ส่วนที่ 6 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ	156
5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	173
สรุปผลการวิจัย	173
อภิปรายผลการวิจัย	178
ข้อเสนอแนะการวิจัย	181
บรรณานุกรม	183
ภาคผนวก	190
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	191
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	197
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้ข้อมูล	208
ภาคผนวก ง ภาคกิจกรรมในการวิจัย	211
ประวัติย่อของผู้วิจัย	221

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	สรุปผลกระทบนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคมแห่งชาติ (2559–2563) เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชิงลบ เชิงบวก)	130
2	สรุปผลกระทบนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคมของแขวงคำม่วน สปป.ลาว (2559–2563) เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (เชิงลบ เชิงบวก)	131
3	สรุปผลกระทบนโยบายแผนคุ้มครองร่วมป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สปป.ลาว (2559–2563) เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (เชิงลบ เชิงบวก)	133
4	ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพาแขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	142
5	ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	144
6	ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	146
7	ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	148
8	ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	150

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 9 ร่างกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบท
มรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 152
- 10 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิง
นิเวศในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติ
หิโนนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 157
- 11 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 159
- 12 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 161
- 13 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 163
- 14 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 165

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 15 ผลการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ
เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
โดยการระดมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล 167
- 16 ระยะเวลาดำเนินการยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบทมรดกโลก
ทางธรรมชาติ : กรณีศึกษาป่าสงวนแห่งชาติหิโนนามหน่อ เมืองบัวละพา
แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระยะสั้น 1-3 ปี
ระยะกลาง 4-5 ปี และระยะยาว 6-10 ปี 169

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 สรุปรอบแนวคิดของการวิจัย	13
2 เขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน	71
3 ภาพถ่ายทางดาวเทียมบอกที่ตั้งของสายน้ำ ถ้ำ หินปูนและน้ำตก	73
4 ภาพถ่ายทางอากาศสายน้ำเซบั้งไฟ เมืองบัวละพา	74
5 ภาพมุมกว้างสายน้ำเซบั้งไฟก่อนเข้าถ้ำเซบั้งไฟ เมืองบัวละพา	74
6 ทางเข้าถ้ำเซบั้งไฟเพื่อเยี่ยมชมลักษณะทางกายภาพที่งดงาม	75
7 ลักษณะทางกายภาพของหินย้อยภายในถ้ำเซบั้งไฟ	76
8 ลักษณะของหินหยดภายในถ้ำเซบั้งไฟ เมืองบัวละพา	76
9 ลักษณะทางธรณีของหินย้อย	77
10 ลักษณะทางธรณีภายในถ้ำเซบั้งไฟมุมกว้างที่มีทั้งหินหยดและหินย้อย	77
11 ลักษณะทางธรณีวิทยาภายในถ้ำเซบั้งไฟที่คล้ายกับห้องโถง	78
12 ถ้ำปากถ้ำเซบั้งไฟ เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน	79
13 น้ำตกตาดเชียงสีในบ้านหญ้าแหวด เมืองบัวละพา แขวงคำม่วน	80
14 ลักษณะของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	80
15 ลักษณะการเปลี่ยนแปลงกับการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม	81
16 พันธุ์พืชที่ค้นพบในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	81
17 ชีวนานาพันธุ์ที่หลากหลายในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	82
18 ป่าผสมผัสดิบที่เต็มไปด้วยชนิดพันธุ์ต้นไม้เปื่อย	82
19 ชีวนานาพันธุ์ที่ขึ้นตามภูหินปูนในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	83
20 รูปร่างของหินปูนที่สลับกับต้นไม้ทำให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงาม	84
21 ภาพถ่ายมุมสูงของธรณีวิทยาหรือชาวบ้านเรียกว่าป่าหินปูน	84
22 ยอดถ้ำเซบั้งไฟในเขตป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	85
23 สัตว์เลี้ยงลูกนที่พบเจอบริเวณป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	86
24 สัตว์เลี้ยงลูกน	86
25 สิ่งที่น่าสนใจตามผาหินในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	87
26 นกที่น่าสนใจในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	87

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
27 นกที่อาศัยในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	88
28 นกที่นักท่องเที่ยวจะได้พบในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	88
29 ผีเสื้อจะพบได้ช่วงเดือนต้นฤดูฝนและต้นฤดูหนาว	89
30 ผีเสื้อจะออกมาให้พบเจอในช่วงต้นฤดูฝนอยู่บริเวณหาดทราย	89
31 หนูที่อาศัยอยู่ตามถ้ำเซบั้งไฟ	90
32 ค้างคาวที่เกาะอยู่บนถ้ำน้ำลอดเซบั้งไฟ	90
33 สรุปปรากฏการณ์นิเวศวิทยาในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว	92
34 สรุปปรากฏการณ์นิเวศวัฒนธรรมในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนิเวศ	103
35 แสดงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางด้านพื้นที่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หินหนามหน่อ เมืองบัวสะพา	105
36 แสดงพื้นที่เขตหวงห้ามเด็ดขาดและเขตนำใช้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ	107
37 นักท่องเที่ยวเดินป่าชมธรรมชาติทางด้านชีวนานาพันธุ์	110
38 นักท่องเที่ยวกำลังเดินป่าตามผู้นำชุมชนแนะนำ	111
39 นักท่องเที่ยวร่วมกันถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึก	112
40 นักท่องเที่ยวกำลังมองดูสิ่งที่อยู่บนหน้าผา	113
41 บรรยากาศอีกมุมหนึ่งในถ้ำน้ำลอดเซบั้งไฟ	115
42 หินย้อยมีลักษณะเป็นสีขาวเพื่อแสงไฟส่อง	115
43 ล่องเรือชมถ้ำลอดเซบั้งไฟ	116
44 ภายหลังจากชมธรรมชาติภายในถ้ำน้ำลอดแล้วเดินทางกลับ.....	117
45 ล่องเรือตามสายน้ำลอดเซบั้งไฟอย่างสนุกสนาน	118
46 นักท่องเที่ยวต่างชาติประเทศเตรียมตัวล่องเรือในถ้ำน้ำลอดเซบั้งไฟ.....	118
47 กางเต็นท์นอนแบบสบายๆ	121
48 การพักผ่อนนอนเต็นท์แบบหมู่คณะ	121
49 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในป่าสงวนแห่งชาติหินหนามหน่อ	127

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

50	เชิงนโยบายภาครัฐและเงื่อนไขการเป็นมรดกโลกทางธรรมชาติของป่าสงวนแห่งชาติหิโนหนามหน่อ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	140
51	สรุปยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 6 ยุทธศาสตร์ 28 กลยุทธ์	155
52	สรุปกลยุทธ์การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในบริบทมรดกโลกทางธรรมชาติ	177
53	ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้นำไม่เป็นทางการ	212
54	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับป่าสงวนแห่งชาติหิโนหนามหน่อ สปป.ลาว	212
55	ภาคเอกชนกำลังอธิบายเกี่ยวกับมรดกโลกกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ...	213
56	สัมภาษณ์ประชาชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศป่าสงวนแห่งชาติ	213
57	ช่วยกันคิดหน่อยว่าเป็นไปได้ไหมกลยุทธ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	214
58	ภาคเอกชนบริษัท GIZ ของเยอรมันเข้าร่วมเสนอความคิดเห็น	214
59	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิเคราะห์แผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สปป.ลาว	215
60	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลระดมความคิดเห็นร่วมกันในประเด็นมรดกโลก	215
61	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่วไปนำเสนอในที่ประชุมประเด็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	216
62	ตัวแทนภาครัฐสรุปผลการดำเนินงานเพื่อก้าวไปสู่มรดกโลก	216
63	ผู้ให้ข้อมูลภาคเอกชนบรรยายผลการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม	217
64	ผู้เข้าร่วมระดมคสมมติเห็นตั้งใจฟังสรุปผลการวิเคราะห์เชิงนโยบาย	217
65	ช่วยกันนำเสนอผลสรุปผลการวิเคราะห์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	218
66	เสร็จสิ้นภารกิจการระดมความคิดเห็นร่วมกันกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	218
67	ประธานกองประชุมมรดกโลกให้ข้อเสนอแนะพร้อมทั้งรองหัวหน้า	219
68	นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติร่วมกันระดมความคิดเห็นในครั้งนี้	219
69	กลุ่มที่ 2 ร่วมนำเสนอกลยุทธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในบริบทมรดกโลก	220
70	ถ่ายภาพร่วมกันประเด็นการนำเสนอกลยุทธ์การบริหารการพัฒนา	220